

College van Burgemeester en wethouders gemeente Tynaarlo

Vergadering d.d.	29 januari 2019	Zaaknummer:	560534
Agendapunt:			
Portefeuillehouder	: J.H. Lammers	☒ Openbaar	☐ Besloten
Team	: Team Maatschappij en Ontwikkeling		
Adviseur	: J. Willemse	Toestelnummer [Nr.]	926

Collegevoorstel besproken in PHO van:	J.H. Lammers	D.d.	21 januari 2019
---------------------------------------	--------------	------	-----------------

Paraaf	Burge-meester	Wethouder Kraaijenbrink	Wethouder Gopal	Wethouder Vemer	Wethouder Lammers	Wethouder de Graaf	Secretaris	Manager akkoord (kwaliteitscheck)
Conform								J.T. Homans
Bespreken								Paraaf:

Onderwerp

Subsidie Glasvezel Buitenaf /RE-NET

Samenvatting

Het Drents Glasvezelcollectief (DGC) is voortgekomen uit een groot aantal bewonersgroepen en heeft met de joint venture Glasvezel buitenaf/RE-NET (verder te noemen GVB) afspraken gemaakt om glasvezel aan te leggen in het projectgebied van DGC. Het projectgebied van DGC beslaat een groot deel van de gemeente Tynaarlo, heel de gemeente Aa en Hunze en een stukje van de gemeente Assen. Eerder heeft Reggefiber in 2013 in de grote kernen van de gemeente Tynaarlo al wel glasvezel aangelegd. Op 17 december jl. heeft GVB bekendgemaakt dat er voldoende deelnemers zijn om de grootschalige aanleg van glasvezel in de buitengebieden uit te kunnen voeren. Om een netwerk aan te kunnen leggen waarmee alle (witte) adressen in het gehele projectgebied een aansluiting kunnen krijgen, heeft GVB 2 miljoen euro subsidie nodig. De totale investering bedraagt 18 miljoen euro. De drie betrokken gemeenten en de provincie willen volgens een bepaalde verdeelsleutel bijdragen aan deze subsidie van 2 miljoen euro. Voor de gemeente Tynaarlo komt dat neer op € 707.499,-. In een eerder B&W besluit van 18 december 2018 is er op gewezen dat er een extra bijdrage nodig kan zijn. Dit ten gevolge van een niet sluitende exploitatiebegroting van GVB ten gevolge van legeskosten. Om de realisatie van het project mogelijk te maken wordt een aanvullende subsidiebijdrage van de gemeente verwacht van € 90.000,-.

De businesscase is opgesteld door GVB en is gevalideerd op juistheid en volledigheid door Dialogic. Wij steunen die validatie en doen op basis daarvan ons voorstel voor de subsidie en de aanvullende subsidiebijdrage.

De gemeente Aa en Hunze wordt penvoerder voor de behandeling en afwikkeling van de subsidieaanvraag om de administratieve en procedurele lasten van de vier betrokken overheden zoveel mogelijk te beperken. Daartoe wordt een samenwerkingsovereenkomst getekend en wordt de gemeente Aa en Hunze gemandateerd en gemachtigd door de drie andere overheden.

In het overige buitengebied in Tynaarlo is Coöperatie Glasvezel Noord actief. Samen met DGC dekken zij het totale buitengebied van de gemeente Tynaarlo. Van Coöperatie Glasvezel Noord verwachten wij ook nog een aanvraag voor een subsidie

Voorstel

1. De raad voor te stellen om een budget van € 707.499,- beschikbaar te stellen voor het verstrekken van een incidentele subsidie aan Glasvezel Buitenaf/RE/NET om de aanleg van glasvezel in gehele het witte gebied van DGC mogelijk te maken.
2. Tevens de raad voor te stellen een budget van € 90.000,- beschikbaar te stellen voor een aanvullende incidentele subsidie voor het compenseren van het tekort in de businesscase van Glasvezel Buitenaf/RE-NET.
3. Deze incidentele kosten te dekken door een onttrekking aan de algemene reserve grote investeringen (ARGI).
4. In te stemmen met bijgaand raadsvoorstel.
5. In te stemmen met bijgevoegde samenwerkingsovereenkomst over de gezamenlijke aanpak om subsidie te verstrekken aan het glasvezelproject van GVB.
6. In te stemmen met bijgaand mandateringsbesluit zodat de gemeente Aa en Hunze de subsidieaanvraag voor GVB kan afhandelen.
7. Wethouder H. Lammers door de burgemeester te machtigen tot het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst.

Besluit:

TOELICHTING B&W-ADVIES

1. Onderwerp

Subsidie Glasvezel Buitenaf.

2. Voorstel

1. De raad voor te stellen om een budget van € 707.499,- beschikbaar te stellen voor het verstrekken van een incidentele subsidie aan Glasvezel Buitenaf/RE/NET om de aanleg van glasvezel in gehele het witte gebied van DGC mogelijk te maken.
2. Tevens de raad voor te stellen een budget van € 90.000,- beschikbaar te stellen voor een aanvullende incidentele subsidie voor het compenseren van het tekort in de businesscase van Glasvezel Buitenaf/RE-NET.
3. Deze incidentele kosten te dekken door een onttrekking aan de algemene reserve grote investeringen (ARGI).
4. In te stemmen met bijgaand raadsvoorstel.
5. In te stemmen met bijgevoegde samenwerkingsovereenkomst over de gezamenlijke aanpak om subsidie te verstrekken aan het glasvezelproject van GVB.
6. In te stemmen met bijgaand mandateringsbesluit zodat de gemeente Aa en Hunze de subsidieaanvraag voor GVB kan afhandelen.
7. Wethouder H. Lammers door de burgemeester te machtigen tot het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst.

3. Inleiding en perspectief

Lokale glasvezelinitiatieven in Tynaarlo

In onze gemeente zijn twee glasvezelinitiatieven actief die zich inspinnen om glasvezel in het buitengebied aangelegd te krijgen. Het gaat om het Drents Glasvezel Collectief (DGC) en Coöperatie Glasvezel Noord (CGN). Hun gezamenlijke verzorgingsgebieden dekken het totale buitengebied in onze gemeente. In de grote kernen is in 2013 al glasvezel aangelegd door Reggefiber. Commerciële partijen zijn echter niet geïnteresseerd om glasvezel in het buitengebied aan te leggen, omdat het rendement te laag is. De lange afstanden tussen de adressen en het vele graafwerk dat nodig is, maakt de aanleg in het buitengebied kostbaar.

DGC en CGN hebben eerder bij de gemeente een verzoek gedaan voor financiële ondersteuning voor de realisatie van glasvezel in het buitengebied. Op 10 oktober 2017 heeft de gemeenteraad een positieve houding aangenomen om aan beide initiatieven een lening te verstrekken voor grijze adressen (daar waar al coaxkabel ligt) in afwachting van een definitieve aanvraag. Toen was er nog geen sprake van een eenmalige subsidie. De provincie heeft leningen voor de witte adressen beschikbaar (daar waar nu alleen nog internet via de telefoonkabel verkrijgbaar is).

DGC heeft samenwerking gezocht met marktpartijen Glasvezel Buitenaf (onderdeel van investeringsmaatschappij CIF) en RE-NET (een dochteronderneming van RENDO). Deze partijen vormen een joint venture, verder te noemen GVB. DGC laat zich door GVB geheel ontzorgen. DGC neemt niet deel aan GVB maar helpt onder andere bij het werven van abonnees. Het werkgebied van DGC valt deels in de gemeente Tynaarlo, deels in de gemeente Aa en Hunze en deels in de gemeente Assen. De wervingscampagne eind 2018 werd op 17 december jl. afgesloten met een deelnemerspercentage van 49% in het gehele projectgebied. Daarmee werd het door GVB minimaal vereiste deelnemerspercentage van 45% gehaald.

Subsidieverzoek GVB

GVB heeft een aanvraag ingediend bij de gezamenlijke overheden voor een eenmalige subsidie van 2 miljoen euro voor zogenaamde witte adressen. GVB heeft aangegeven alleen op die manier op rendabele wijze een glasvezelnetwerk in het buitengebied aan te kunnen leggen, waarbij alle adressen een aansluiting kunnen krijgen. Een lening is voor GVB geen oplossing. Zij kan namelijk over voldoende investeringskapitaal beschikken. Als de subsidie er niet komt kunnen niet alle witte adressen een aansluiting krijgen.

GVB begroot de aanleg van glasvezel in het DGC-gebied in de drie gemeenten samen op 18 miljoen euro. Daarvan is ongeveer 10 miljoen nodig voor witte adressen en 8 miljoen voor grijze adressen. De grijze adressen worden meegenomen omdat daarmee een betere businesscase kan worden gerealiseerd en omdat grijze aansluitingen evenmin als toekomstbestendig worden gezien. Het gaat in het projectgebied om in totaal 8.626 adressen waarvan 2.347 witte adressen. De subsidiebijdrage wordt bepaald naar rato van het aantal witte adressen in de betreffende gemeenten. De provincie Drenthe draagt € 500.000,- bij. Voor de gemeente Tynaarlo komt de bijdrage neer op € 707.499,-. Zie de tabel hieronder. In de begroting 2019 is een p.m.-post opgenomen voor geven van financiële ondersteuning aan glasvezelinitiatieven.

	Subsidiebijdrage
Provincie	€ 500.000
Aa en Hunze	€ 776.523
Tynaarlo	€ 707.499
Assen	€ 15.978
Totaal subsidie	€ 2.000.000
Bijdrage GVB	€ 16.000.000
Totaal investering	€ 18.000.000

Subsidieafhandeling via Aa en Hunze

De gemeente Aa en Hunze wordt penvoerder voor de behandeling en afwikkeling van de subsidieaanvraag van GVB om de administratieve en procedurele lasten van de vier betrokken overheden zoveel mogelijk te beperken. Ook voor de aanvrager is het makkelijker om met één loket te maken te hebben. Voor de afwikkeling van de gezamenlijke subsidie wordt een samenwerkingsovereenkomst getekend en wordt de gemeente Aa en Hunze gemandateerd en gemachtigd door de drie andere overheden.

Validatie businesscase

De businesscase van GVB is door Dialogic gevalideerd. Dialogic is een onafhankelijk bureau dat is ingehuurd door de provincie Drenthe om ook de businesscases van andere glasvezelprojecten te beoordelen. Met een subsidie van 2 miljoen euro kan GVB een marktconform rendement realiseren. Dialogic heeft bevestigd dat het gaat om een realistische businesscase waarmee met de subsidie een marktconform rendement kan worden behaald. Zonder deze subsidie is het verwachte rendement minder dan marktconform en zal GVB ook niet het gehele buitengebied van glasvezel voorzien.

Financiële ondersteuning Coöperatie Glasvezel Noord

Coöperatie Glasvezel Noord (CGN) heeft al in delen van het buitengebied van Tynaarlo (Bunne en omgeving) glasvezel aangelegd. De laatste maanden hebben zij hun activiteiten gericht op het werven van voldoende deelnemers in Zeijen, Donderen en een klein deel van Vries (daar waar Reggefiber destijds niet heeft aangelegd). Momenteel wordt door CGN een subsidieaanvraag voorbereid. Dit zal naar verwachting voor een deel bestaan uit een eenmalige subsidie voor witte adressen en een lening voor grijze adressen. Zodra die aanvraag binnen is kan ook daarvoor budget bij de raad worden aangevraagd.

Tekort in de businesscase van GVB

Bij de aanleg van ondergrondse kabels en leidingen zijn bedrijven legeskosten verschuldigd. Deze dienen als dekking voor de gemeentelijke kosten samenhangend met het verlenen van het instemmingsbesluit telecom, het toezicht op de aanleg en de omgevingsvergunningen (aanlegvergunningen voor onder meer archeologische aspecten). De tarieven hiervoor zijn verschillend per gemeente.

In de businesscase van GVB is een totaalbedrag opgenomen voor de legeskosten, gebaseerd op landelijk door hen gehanteerde kengetallen. Deze kengetallen gaan uit van een gemiddeld bedrag per aansluiting. Voor de aansluitingen in Tynaarlo blijkt het geraamde bedrag niet voldoende. Dit resulteert in een tekort in de businesscase van naar schatting € 90.000,-. Pas op het moment dat het instemmingsbesluit telecom en de aanvragen om omgevingsvergunning zijn behandeld, kunnen de legeskosten en daarmee het tekort exact worden bepaald. Dat wordt in de loop van 2019 verwacht.

Afstemming toezicht

GVB organiseert haar eigen toezicht op het graafwerk en de aanleg van glasvezel. Daarnaast voert de gemeente onafhankelijk toezicht uit. Het niveau van het gemeentelijk toezicht hebben we bepaald bij de herziening van de legestarieven (collegebesluit november). Bij het toezicht overlappen de belangen van de gemeente en die van GVB elkaar voor een deel. GVB verstrekt de gemeente een garantie op de aanleg van vier jaar, terwijl één jaar gebruikelijk is. Net zoals de gemeente is GVB er veel aan gelegen dat het werk goed en netjes wordt uitgevoerd. Daarom maken we vooraf met GVB afspraken hoe het toezicht onderling optimaal kan worden afgestemd. Tussentijds wordt de onderlinge afstemming regelmatig tegen het licht gehouden en zo nodig bijgesteld. Op die manier willen we overlap in werkzaamheden en onnodige kosten voorkomen.

Aanvullende subsidie

In het collegevoorstel van 18 december jl. is er al op gewezen dat een aanvullende subsidie een oplossing kan zijn om de businesscase van GVB sluitend te maken. Er is een aanvullende subsidie noodzakelijk die globaal wordt geschat op € 90.000,- en die rechtstreeks door onze gemeente wordt verstrekt. Indien het tekort niet wordt gecompenseerd is dat reden voor GVB om niet alle witte adressen aan te sluiten.

4. Argumenten

1.1 *Snel internet is nodig voor de leefbaarheid en de economische vitaliteit van het platteland.*

1.2 *Weinig commerciële partijen zijn geïnteresseerd om glasvezel aan te leggen in het buitengebied.*

Door de lagere bebouwingsdichtheid moeten grotere investeringen per aansluiting worden gedaan. Het rendement op de investeringen is daardoor te laag. Glasvezel Buitenaf en RE/NET hebben zich op dit marktsegment toegelegd. Glasvezel Buitenaf is al in ruim 100 gemeenten actief.

1.3 *De afgelopen jaren zijn diverse bewonersinitiatieven ontstaan op het gebied van glasvezel.*

Omdat op het platteland urgentie wordt ervaren voor snel internet is er Drenthebreed een beweging van onderaf ontstaan om met glasvezel aan de slag te gaan. In onze gemeente zijn diverse initiatieven gaan samenwerken binnen DGC en CGN.

1.4 *De provincie ondersteunt de aanleg van glasvezel in Drenthe*

Zij ondersteunt en verbindt initiatieven en stimuleert professionalisering van deze organisaties. Dit gebeurt onder meer via de provinciale stichting VerbindDrenthe. Daarnaast heeft de provincie startsubsidies verstrekt, verstrekt zij leningen voor witte adressen en draagt zij bij aan leningen voor grijze adressen. Er wordt vooral naar gemeenten gekeken voor het verstrekken van leningen in grijze gebieden. De leningen van de provincie zijn in principe tot het einde van de huidige bestuursperiode beschikbaar. Speciaal voor dit project is de provincie bereid om een eenmalige subsidie te verstrekken van € 500.000,-. Daarover wordt in maart een besluit van PS verwacht.

1.5 *GVB kan een glasvezelnetwerk aanleggen voor alle witte adressen met subsidie van de overheid.*

GVB heeft aangegeven dat leningen voor hen niet de oplossing zijn voor een financieel haalbaar project. In plaats van leningen is er een (eenmalige) subsidie nodig. Met een subsidie van 2 miljoen euro kan GVB een marktconform rendement realiseren. Dialogic heeft de businesscase gevalideerd en dit bevestigd.

5. Kanttekeningen

1.1 *Financiële steun van de overheid aan bedrijven is gebonden aan regels.*

Uitgezocht is dat in dit geval rechtmatig staatssteun kan worden verleend. De provincie heeft daarbij geadviseerd. Voor witte gebieden mag de overheid financiële steun geven. Wel moet uit een marktconsultatie blijken dat er geen andere glasvezelbedrijven geïnteresseerd zijn om met gebruikmaking van financiële steun een breedbandnetwerk aan te leggen. De marktconsultatie wordt na de besluitvorming in de colleges opgestart. Voor meer inzicht in de aspecten van staatssteun, zie bijlage.

1.2 *Coöperatie Glasvezel Noord komt ook met een aanvraag voor een incidentele subsidie.*

CGN wil ook een eenmalige subsidie voor witte adressen en daarbij een lening voor grijze adressen. CGN heeft geen eigen vermogen en kan ook niet makkelijk beschikken over vreemd vermogen. Vanuit het gelijkheidsbeginsel ligt het voor de hand om de subsidieaanvraag van CGN op vergelijkbare manier te behandelen.

1.3 *Indien geen subsidie wordt verstrekt legt GVB niet overal in de witte gebieden een glasvezelnetwerk aan.*

Dat geldt zowel voor de gezamenlijke subsidie van 2 miljoen als de aanvullende subsidie van € 90.000,-. Het is speculeren of er dan in de toekomst ooit nog een andere marktpartij komt die interesse heeft om de rest alsnog aan te sluiten.

Advies

Financiën	Ja ☒	Nee ☐
In de begroting 2019 is voorgesteld een budget beschikbaar te stellen voor de aanleg van glasvezel in het buitengebied. Aangezien bij het vaststellen van de begroting het benodigde subsidiebedrag nog niet bekend was, is het bedrag op "p.m." gezet". Nu er door GVB een subsidieaanvraag is ingediend, is de hoogte van dit bedrag definitief bekend en kan bij de raad gevraagd worden een		

budget van € 707.499,- + € 90.000,- beschikbaar te stellen en deze incidentele last te dekken door een onttrekking aan de Argi.

De betrokken overheden hebben de businesscase door een onafhankelijk adviesbureau laten beoordelen. Daarbij is gekeken of de businesscase realistisch is en of er met de subsidie niet een meer dan marktconform rendement wordt gerealiseerd. Uit de beoordeling blijkt dat met de subsidie van 2 miljoen euro een marktconform rendement wordt verwacht en dat de businesscase voldoende perspectief biedt voor aanleg en exploitatie van een glasvezelnetwerk in het projectgebied.

Juridische Zaken	Ja ☒	Nee ☐
Akkoord.		
HRM	Ja ☐	Nee ☒
Communicatie	Ja ☒	Nee ☐
De planning is dat de gemeenten gelijktijdig hun besluit nemen op 29 januari. We willen zorgen dat de besluiten gelijktijdig openbaar worden.		
Derden	Ja ☐	Nee ☒

6. Uitvoering

Na besluitvorming door het college wordt;

- de samenwerkingsovereenkomst door de betrokken overheden ondertekend;
- het mandateringsbesluit gepubliceerd;
- de marktconsultatie door de gemeente Aa en Hunze uitgevoerd;
- budget aangevraagd bij de raad voor het verstrekken van de subsidie;
- de subsidieaanvraag door Aa en Hunze afgehandeld;
- de aanvullende subsidieaanvraag door onze gemeente afgehandeld.

Nadat alle overheden positief hebben besloten op het beschikbaar stellen van hun subsidiebijdrage handelt Aa en Hunze de subsidieaanvraag af.

7. Besloten behandelen

n.v.t.

8. Bijlage(n)

1. Samenwerkingsovereenkomst.
2. Mandateringsbesluit.
3. Beoordeling businesscase door Dialogic.
4. Memo over staatssteun.
5. Raadsvoorstel en raadsbesluit over aanvraag budget voor subsidie.

Handtekening adviseur

.....

J. Willemse